Raadsvergadering d.d. 27 januari 2022

Aan de raad,

Onderwerp
Arbeidsmigrantenbeleid

Portefeuillehouder
A.J.L. Meulensteen

Beslispunten

1. Instemmen met nota 'Arbeidsmigrantenbeleid Gemeente Laarbeek' en het 'Beleidskader huisvesting Gemeente Laarbeek 2022' dat hier onderdeel van is.
2. Een breed evaluatie moment inbouwen, na 1 jaar, om de effecten te bekijken van deze ingezette ontwikkeling.

Samenvatting
In veel Brabantse gemeenten wordt een deel van het ongeschoold en laaggeschoold werk ingevuld door buitenlandse werknemers uit de EU, zogenaamde arbeidsmigranten. Zo ook in de gemeente Laarbeek. In het kader van een brede welvaart is het belangrijk dat we arbeidsmigranten zien als volwaardige deelnemers aan de maatschappij.
De nota legt prioriteit bij huisvesting, omdat daar de grootste druk zit. Enerzijds is er een tekort aan huisvesting wat ondernemers remt in de bedrijfsvoering. Anderzijds is er sprake van een gedoogsituatie die niet wenselijk is. Het beleidskader huisvesting arbeidsmigranten, dat onderdeeldeel is van de beleidsnota, zet in op een verruiming van mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten die in de regio werkzaam zijn. Daarmee biedt het beleidskader de mogelijkheid de vergunningen op orde te brengen. Het beleidskader maakt het mogelijk onder andere te sturen op kwaliteit, locaties en beheer.
Na vaststelling van het beleid gaat de gemeente een aantal specifieke acties oppakken en daarmee de gemeentelijke rol verstevigen. Allereerst worden vergunningen op orde gebracht, met in achtneming van een overgangstermijn. Ten tweede gaat de gemeente actief huisvestingsinitiatieven aanjagen. Omdat initiatieven vaak sneuvelen door een gebrek aan draagvlak biedt de gemeente daarnaast een externe handreiking aan initiatiefnemers om de omgevingsdialoog te versterken. Als vierde actiepunt worden toezicht en handhaving geïntensiveerd. Als laatste worden met een brede regionale aanpak verdere misstanden voorkomen en participatie en integratie gestimuleerd.

Aanleiding
Alle gemeenten in de Peelregio hebben ingestemd met een regionaal afsprakenkader, waarin uitgangspunten staan voor goede huisvesting, scholing, zelfbeschikking, gezondheid en integratie. De beleidsnota vertaalt het regionale kader naar de gemeente Laarbeek.

Beoogd effect en/of resultaat

De nota biedt een handvat aan de gemeente om goed zicht te krijgen en houden in aantallen, omstandigheden en locaties waar arbeidsmigranten zijn gehuisvest. Met het beleidskader huisvesting arbeidsmigranten kan de gemeente zorgen voor voldoende en kwalitatieve huisvesting en hier ook adequaat op handhaven. Het beleid biedt echter ook kansen om de registratie te verbeteren en arbeidsmigranten een zachtere landing te bieden bij komst naar Nederland.

Argumenten
In het kader van een brede welvaart is het belangrijk dat we arbeidsmigranten zien als volwaardige deelnemers aan de maatschappij. De gemeente Laarbeek ziet een drietal belangen. Allereerst spelen economische belangen; werkgevers hebben arbeidsmigranten hard nodig. Daarnaast is het ook belangrijk oog te hebben voor omgevingsbelangen. De leefbaarheid voor alle inwoners dient gewaarborgd te blijven. Als laatste spelen ook sociaal-maatschappelijke belangen. Het is belangrijk optimale mogelijkheden te scheppen voor integratie en participatie. De nota maakt een juiste belangenafweging mogelijk.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
Dit beleid is tot stand gekomen met stakeholders die ieder een eigen rol hebben in het arbeidsmigrantenvraagstuk. In de regionale beleidsvorming zijn arbeidsmigranten, werkgevers, uitzendorganisaties, huisvesters en ontwikkelaars en maatschappelijke partijen betrokken. In de totstandkoming van dit beleidsstuk zijn met name lokale werkgeversplatforms en hun leden betrokken (Ondernemersclub Vier, Parkmanagement Laarbeek en ZLTO Laarbeek). Bewoners zijn niet in de beleidsvorming betrokken omdat de algemene beleidsvorming zich hier niet voor leent. Bij concrete aanvragen waar locaties in beeld komen dient de dialoog met de omgeving plaats te vinden. Het raadsproces biedt bewoners de mogelijkheid bij de vaststelling van dit beleid met inspraak hun zienswijze aan te geven. Separaat vindt een communicatie- en beeldvormingscampagne plaats, om stakeholders te informeren en de soms negatieve beeldvorming rondom arbeidsmigranten positief te beïnvloeden.
De meeste actiepunten kunnen waarschijnlijk binnen de huidige ambtelijke capaciteit en financiële kaders worden opgepakt. De regionale uitvoeringsagenda kan leiden tot een grotere (financiële) inspanning per gemeente, bijvoorbeeld als er een Brabants Migratie en Informatiepunt tot stand komt. Dit zal op een later moment in kaart worden gebracht.
Met het huisvestingskader kunnen vergunningen op orde worden gebracht. Er is op dit moment op een fors aantal locaties sprake van een gedoogbeleid. Hoewel er weinig tot geen incidenten zijn op de locaties die in zicht zijn, is vanuit juridisch oogpunt een gedoogsituatie niet wenselijk.

Vervolgstappen
Na vaststelling van de nota wordt de gemeentelijke rol verstevigd. De gemeente gaat een aantal specifieke activiteiten oppakken:

- Vergunningen op orde brengen. Om de krapte van de huisvesting voor arbeidsmigranten niet te vergroten, zal daarbij een overgangstermijn in acht worden genomen.
- Actief aanjagen van huisvestingsinitiatieven. Er is een scan gemaakt van mogelijk interessante locaties. De gemeente gaat met de betreffende eigenaren in gesprek om transformatie- en huisvestingsmogelijkheden te bespreken. De gemeente gaat

nadrukkelijk niet zelf de huisvesting realiseren, maar wil private partijen stimuleren dit te doen.
- Een handreiking bieden aan initiatiefnemers bij de omgevingsdialoog. Het is niet de bedoeling de verantwoordelijkheid over te nemen, maar ze aan de voorzijde te begeleiden in een goede aanpak.
- Toezicht en handhaving intensiveren. Deze controles worden uitgevoerd door de toezichthouders van het team Toetsing & Handhaving.
- Een brede regionale aanpak om verdere misstanden te voorkomen en participatie en integratie te stimuleren. Pas als het niet lukt deze zaken in regionaal verband op te pakken volgt een voorstel voor een eigen gemeentelijke aanpak.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)
Nota 'Arbeidsmigrantenbeleids Gemeente Laarbeek', inclusief de bijlage "Beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten Gemeente Laarbeek 2022'.

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris van Laarbeek	de burgemeester van Laarbeek
	
J.W.M. van de Ven	F.L.J. van der Meijden